

Mas Vilageriu

Tona

Ubicació

Comarca: Osona
Lloc/Adreça: Al sud-oest del terme municipal
Alçada: 664

Coordenades:

Latitud: 41.83845
Longitud: 2.21014
UTM Est (X): 434420
UTM Nord (Y): 4632141

Classificació

Número de fitxa: 08283 - 215
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia: Edifici
Estil / època: Modern Contemporani Popular
Segle: XVIII
Any: 1741
Estat de conservació: Bo
Protecció: Legal
Tipus de protecció: BCIL
Observacions protecció: BCIL 12248-I
POUM. Pla d'Ordenació Urbanística Municipal. VI. Catàleg de béns a protegir. Cr-12 Mas Vilageriu. BCIL, nivell de protecció A. (20/07/2011)
Data aprovació: dc., 20/07/2011 - 12:00
Número inventari: IPAC 24445
Generalitat i altres inventaris:
Accés: Fàcil
Ús actual: Residencial
Titularitat: Privada
Titular: 000502200DG33A0001OK

Fitxes associades:

[Conjunt de Vilageriu](#)

Autoria de la fitxa

Josep Anton Pérez Arriaga (TRÍADE serveis Culturals)

Data de registre de la fitxa:

dj., 06/06/2024 - 18:11

Descripció

Gran casal de planta quadrada amb teulada a quatre vessants. La façana principal s'orienta a migdia i presenta una composició quasi bé simètrica, només trencada a la planta baixa, on un imponent portal dovellat té una inscripció a la part central amb una creu i la data de l'any 1741. El primer pis té tres obertures amb balcons amb llosana de pedra treballada i baranes de forja amb motius geomètrics. N'hi ha dues que presenten llindes i estan emmarcades en pedra disposades en serra, la tercera està emmarcada amb aplacats regulars més moderns, de pedra. Al pis superior destaca una galeria central d'arcs rebaixats recolzats sobre pilars i dues petites finestres emmarcades en pedra.

El parament del casal és de pedra irregular amb les cantoneres reforçades i s'hi observen diferents disposicions fruit de refaccions. La part superior està arrebossada, probablement és una remunta de tàpia (IPAC). La resta de façanes disposen d'obertures diverses emmarcades en pedra, de diferents mides i distribucions no sempre regulars. A la façana est hi ha un annex.

Davant la casa hi ha una era i unes quadres i al darrere, una masoveria de la mateixa casa anomenada "Cal Masover", possiblement successora del mas medieval.

Història

Prop de la casa hi passava la via romana que anava de Vic a Caldes de Montbui fins a la costa del Maresme.

Un document de l'any 948 ja parla d'aquesta propietat, un gran domini senyorial de l'època de la repoblació del comtat d'Osona, d'origen comtal, que disposava de la seva pròpia capella privada, Sant Miquel de Vilageriu. En època medieval havia tingut jurisdicció pròpia, era una quadra, i la casa era considerada una domus o casa forta. Més tard formaria part de Tona.

El nom primitiu i clàssic de Vilageriu es va transformar en Vilageliu. La família que conreava la terra va prendre com a cognom el de la casa.

En un altre document del 1022 es parla de la propietat de Vilageriu, lligada al llinatge dels senyors de Rocafort de Bages. El mas i propietat va sortir en diversos documents durant el segle XI i XII. Com en el cas de Güells, i d'altres indrets destacats, la família dels senyors o propietaris convivia amb una o més famílies de pagesos que eren dels que explotaven la terra i que acabaren sent-ne els senyors o propietaris i prenent el cognom del mas.

A causa de la pesta negra de l'any 1348, el mas va quedar deshabitat. Temps més tard va tornar a ser habitada per uns parents de Balenyà de la família que fins llavors hi havia fet estada. Per evitar el despoblament, Marc de Vall-ossera o de Valldossera, de la parròquia de Balenyà, va reclamar el parentiu amb els Vilageriu, morts poc abans a causa de la malaltia, i el seu dret a ocupar i conrear el mas. El nou propietari es va comprometre a habitar la propietat i al manteniment dels pactes senyorials. La dinastia o llinatge Vilageriu va continuar lligada al mas durant segles.

El mas de Vilageriu va ser cremat per les tropes de Napoleó el 1809 i van profanar la capella de Sant Miquel. El primer fou refet ràpidament, i la capella va tornar a celebrar actes el 1821 (PLADEVALL, 1990), (LLEOPART, 2006).

Bibliografia

LLEOPART, Amadeu (2006). Retalls del passat per conèixer millor Tona. Ajuntament de Tona.

PADRÓS, Carles i PUIGFERRAT, Carles. (2011). Tona. Recull gràfic 1890 - 1978. Editorial Efadós.

PLADEVALL, Antoni (1990). Tona. Mil cent anys d'Història. Eumo Editorial. Ajuntament de Tona.

Enllaços d'interès:

[Inventari del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya](#)

